

# ÁLLAMI TISZTVISELŐK LAPJA

PÉNZÜGYI, JOGI ÉS KÖZIGAZGATÁSI SZAKLAP

AZ ÁLLAMI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

(Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz. II. em. 17.)

Megjelen minden hó 10-én, 20-án és  
a hó utolsó napján.

Előfizetési ár:

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona.

## Statusrendezés.

A Széll-kormány alatt azzal hitegették az állami tisztviselőket, hogy az *administratio egyszerűsítése* által elérendő megtakarításokat a tisztviselők helyzetének javítására fogják fordítani. Mi tudtuk, előre láttuk, hogy ez csak hangulatkeltő mézes-madzag, a milyenben a sokat csalatkozott, sokat türt, még többet nélkülözött, üres ígéretekkel elhalmozott tisztviselőnek már nem egyszer volt része . . .

Most a *statusrendezés* van divatban. Szakasztott olyan, mint az *administratio egyszerűsítése*. Egyszerű szálló íge. Fából való vaskarika.

Tessék csak megnézni az 1907. évi előirányzatot! A *birákon* kívül (pedig ezek sincsenek megelégedve!) vajjon melyik szakmakör az, a melynél ez a *statusrendezés* *tényleg* megtörtént volna? Tán a bírósági *írnokoknál* és *irodatiszteknél*? Hiszen ezekről, tehát 2400 tisztviselőről elfeledkezett minster is, törvényhozás is . . . Maradt minden a régiben: koplalhatnak ezentul is, a *statusrendezés* kegyelméből . . .

Vagy tán a *pénzügyigazgatás* az, a hol a személyzeti létszámnak az egyes fizetési osztályokba való beosztásának aránytalanságán segítettek? Hiszen a mi többlet itt mutatkozik, az mind az ujonan felállítandó pénzügyigazgatóságokra esik. *Statusrendezésnek* itt még nyomára sem akadunk. Pedig ha valahol, itt igazán orvosolni kellett volna a fennálló sérelmeket. Mert lehetetlen dolog az, hogy míg a *vármegyei alispánok* a vármegyei fizetésrendezés által a VI-ik fizetési osztályba kerültek, addig a *pénzügyigazgatók* nagy része még ma is a VII-ikbe van besorozva.

Vagy tán az *adóhivataloknál* történt számbavehető javítás? Arról az elbánásról, a melyben ez a szakmakör részesül, keserűség nélkül már szólni sem tudunk. Hiszen ma már annyira vagyunk, hogy a vezető-körök egy-egy üreseedésbe jövő állás betöltésénél a legritkább eset-

ben honorálhatják az *igazi érdemet* és kénytelenek a *rangsort nem egyszer teljesen figyelmen kívül hagyni csak azért*, mert a legtöbb adótárnoki állás az ellenőrivel egy fizetési osztályba (IX-ik) van sorozva és a betöltésnél bizony nem azt nézhetik, hogy *ki érdemli* a kinevezést, hanem hogy *kit lehet* a IX-ik fizetési osztályban levő adóellenőrhöz tárnokká tenni, hogy rangsorban az ellenőr őt meg ne előzze.

Hogy mi akadályozza azt, hogy az összes adótárnokok a VIII-ba és az összes ellenőrök a IX-be soroztassanak és az adóhivatali tisztviselők legutóbbi memorandumába foglalt további kívánások teljesítenek, ezt véges eszünkkel felfogni annál kevésbé tudjuk, mert így egy csapásra megszűnnének azok a vizáságok, a melyek minden egyes állás betöltésénél akarva nem akarva, már a mai szerencsétlen létszámviszonyoknál fogva is beállanak.

A mi itt történt, ez a kevésnél is kevesebb. Hiszen kétezer emberből csak hatvan kap előmenetelt. Hogy ez minden lehet, csak *statusrendezés* nem: ezt tán mondanunk sem kell!

Vagy tán a *számvevőségeknél* nyilatkozik meg a *statusrendezés*? Pedig itt tán igazán szükség volna! A földmivelésügyi ministeriumban úgy, mint a pénzügyministeriumban ma is több számvizsgáló működik, mint *osztályvezető* és ennek dacára nem látunk törekvést arra nézve, hogy ezen a bajon segítve legyen.

A pénzügyministeriumban a dohányjövedék számvevőségénél szerveztek egy pénzügyi főtanácsosi állást, de elfeledkeztek arról, hogy a *csoportvezetők* között vannak oly kiváló szakerők, a kik a főtanácsosságra már régen megérették, tudásuknál és szakismereteiknél fogva.

Valószínűleg *statusrendezés* az is, hogy az igazgatói állást a 7200 K fizetésből levítették a 6400 K-ba. A vidéken levő számvevőségekről nem is szólnak. Itt tudvalevőleg csak hirből ismerik a pénzügyi tanácsosi címet!

Avagy tessék megnézni a vámszakma, valamint a bányatisztviselők létszámát! Az itt levő aránytalanságok rendezésével vajjon ki foglalkozott? Az ember önkéntelenül teszi fel ezt a kérdést, mert lehetetlenség, hogy arról az elégedetlenségről, a mely ennek a két szakmakörnek a tisztviselőiben lappang, a vezetőkörök ne tudnának!

És így sorra mehetnénk, elővéve minden egyes tárcát és bebizonyíthatnók, hogy a statusrendezés szép és üdvös dolog volna, ha azt komolyan és tényleg végre is hajtanák. Csakhogy éppen az a baj, hogy erre nézve a komoly szándéknak, a jóakaratsnak még nyomát sem leljük az 1907-iki költségvetésben. Üres ígéret volt, a mivel ámitottak. Mert a krajcároskodás kirí a költségvetés minden számtételéből. A ki összeállította, egyszerűen lemásolta az előző évet és szűkmarku bürokratizmussal aprólékosságokra helyezte a súlyt. Méltányosabb szellemnek, igazságosabb gondoskodásnak, egy mákszemnyi jóakaratsnak még nyoma sincs.

Ezt nevezték el meglehetősen találékonysággal *statusrendezésnek!* Ennek fogadta el a képviselőház pénzügyi bizottsága is és ezzel tévesztették meg a közvéleményt, a mely azt hiszi, hogy a mostani kormány szakított a mult rendszerével és törlesztette az államnak, a tisztviselőkkel szemben fenálló adósságát...

És nem találkozott senki, a ki a félrevezetett közvéleményt felvilágosította volna...

Ily körülmények között kíváncsian várjuk az időt, midőn az 1907. évi költségvetést a képviselőházban tárgyalni fogják.

Vajjon ki lesz az, a ki érettünk szót fog emelni? Ki lesz az, a ki figyelmezteti a kormányt, meg a képviselőházat, hogy a mai politikai helyzet előteremtésében mint alkotó tényező a magyar állami tisztviselő is részt vett: kockára tévén existenciáját és nem engedve a felülről jött preszióknak. A ki figyelmezteti a többséget azokra az ígéretekre, a miket annak idején éppen a mai többség a tisztviselőkarnak tett!... És ki fogja felvilágosítani a többséget aziránt, hogy a tisztviselőkarban már is terjed az elégedetlenség: a reményeikben való csalatkozás hatása!?

Régen sem volt jó politika az, hogy a tisztviselőkben a folytonos ígéretés által szították az elégedetlenséget. Ma kétszeresen rossz. Mert ha valaha, most igazán szüksége van a magyar államnak, hogy anyagi gondoktól ment, a nélkülözés küzdelmeitől megszabadult tisztviselőkkel bírjon.

A mostani statusrendezésre elmondhatjuk: adtál uram esőt, de nincs köszönet benne...

Csikvári Jákó.

### A szolgálati pragmatika.

A szolgálati pragmatika albizottságának lassu tempóban való működése, valamint megállapodásainak eltávolítása széles körökben keltett elégedetlenséget. Mint a tisztviselői közvélemény hűségese tolmácsolói, előre és ismételve figyelmeztettük a bizottságot, hogy magatartásával elveszti azt a bizalmat, a mely nélkül eredményes működést ki nem fejthet. Sőt lapunk szerkesztője levél útján is igyekezett az albizottság elnökét figyelmeztetni arra a hangulatra, a mely máris jelzi a tisztviselőkar elégedetlenségét... Ez a figyelmeztető, kérő levél még válasza sem lett érdekesítve...

És jött az Országos Egyesület legutóbbi elnökválasztó közgyűlése, a mely szóról-szóra nekünk adott igazat. A ki jelen volt az ülésen, az láthatta és tapasztalhatta, hogy a tisztviselői közvélemény erősen követeli a szolgálati pragmatika mielőbbi megalkotását nemcsak, de annak modern alapokon való megalkotását is... Sőt dr. Andor Endre, mint a közvélemény tolmácsolója, nyíltan ki is jelentette, még pedig a közgyűlés egyhangú helyeslése között, hogy országos congressust kell egybehívni, ha azt akarjuk, hogy a tisztviselőkar e részbeni jogos kívánságai teljesüljenek.

Tudjuk, hogy a közgyűlésen nyilvánult hangulat nem maradhat minden nyom nélkül. A mit nekünk az albizottság nem hitt: im a legilletékesebb helyen és formában jutott most kifejezésre. Ha ránk hallgatnak: senkinek sem jutott volna eszébe, országos congressus egybehívását követelni.

Mindezeket pedig azért mondtuk el, mert úgy halljuk, magában a pragmatika-albizottságban is vannak tagok, a kik nem mindenben helyeslik az albizottság magatartását, különösen a mi lapunkkal szemben és a kik a közgyűlésen elhangzott erős kijelentések hatásai alatt forszírozni is fogják a gyorsabb tempóban való munkálkodást.

Ballai Lajos dr., az albizottság elnöke, az albizottság tagjaihoz különben a következő levelet intézte:

«Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének legutóbb tartott közgyűlésén a szolgálati pragmatika sürgős megalkotásának szüksége ujonnan és erősen hangsúlyoztatott. Ezen hangulat folytán indokoltnak látszik, ha az albizottság gyorsabb munkaprogrammot állapítana meg s ha ezen kérdés folyó évi november 14-én megbeszélhetnének s a következő munkanapok is megállapíthatók volnának.»

Ez a levél is arról tesz tanuságot, hogy nálunk még mindig szeretik a közvélemény türelmét próbára tenni. Most is így volt... Az albizottság az ő titokzatossággal éppen nem tudott imponálni, sőt éppen ezen magatartásával kezdi elveszíteni lábait alól a bizalom talaját.

Ki kellett ezt mondani, akár tetszik az albizottságnak, akár nem. Mi elismerni tudjuk az önzetlen munkásságot, de a vastag hibákat sem szabad elhallgatnunk, ha ilyeneket észreveszünk.

### A mi körünkből.

A magyar posta-távirdaintézmény három vezetőjét ért kitérés mintegy kötelességünkké teszi, hogy ahhoz néhány megjegyzést fűzzünk.

Follért Károly posta-távirda főigazgató érdemeinek legfelsőbb helyről való elismerése már azért is érdekel bennünket, mert a kitéréselt főigazgató, mint Országos Egyesületünk választmányi tagja, mindenkor a legmelegebb érdeklődést tanúsította a tisztviselői mozgalmak iránt nemcsak, de azokban maga is tevékeny részt vett. Hennyey Vilmos dr. pedig a magyar posta tisztviselőinek egyesületi életében visz vezérszerepet, vagyis szintén azon kevesek

közé tartozik, a kik szabad idejüket a tisztviselői érdekek ápolásának szentelik... Csak azt lehet sajnálni, hogy Országos Egyesületünk életében nem jutott számára szerep. Mert ilyen alkotó- és vezetőképességgel bíró férfi tudására és buzgalmára igazán nagy szükség volna. Tán épen ő találná meg a módját annak, hogy a posta-távirda tisztikar a mainál valamivel melegebb kötelék által lássa magát egyesületünkhöz fűzve...

Sokszor elcsodálkoztunk már azon, hogy a magyar posta-távirda tisztviselői, a kik az *egyesületi élet* terén évek óta igazán bámulatos és elismerésre méltó tevékenységet fejtenek ki: a tisztviselői érdekeket ápoló szaksajtó iránt rideg magatartást tanusítanak. Hogy mi ennek az oka? nem tudjuk. De annyi tény, hogy a posta-távirdaszak időszi irodalma nem tudott még maig sem azon polcra felvergődni, a melyet a testület intelligenciájánál fogva méltán elvárhatnánk. Azt hinné az ember, hogy e helyett tán a tisztviselői általános érdekek istápolásában buzgólkodó szaklapok támogatásában vesznek részt postaszakbeli kollegáink, de ez sincs így...

Elég helytelenül! Mert a magyar posta tisztviselőinek is vannak szocialis érdekei. Itt is vannak sebek, a melyek gyógyítást várnak. Már pedig mai nap a lelkeket és közös törekvéseket egybekapcsoló *szellemi organum* nélkül a célt megközelíteni sem lehet, még kevésbé elérni. De szüksége volna ilyen szellemi kapcsolatra még ezernyi más szempontból is.

Feltűnő például az a *szeparatistikus* irányzat, a mely újabb időben mintegy erőszakkal épít válaszfalat a *kezelési* és az *igazgatási*, meg a *műszaki* tisztviselők között. Sőt úgy látjuk: még kísérlet sem tételik a különböző szakmakörök közeledésére, a mit eléggé fájlalni nem lehet.

Ez az állapot teremti aztán az *érdekközösség* helyett az *ellentéteket* és mert az erők szétforgácsolása még soha ez életben üdvös eredményeket nem szült, mi sem természetesebb, mint az, hogy ez az egyenetlenkedés áthat minden hátrányával magára a *szaksajtóra* is, a mely így nem tud sem fejlődni, sem a nyomtatott szónak tekintélyt szerezni.

A hiba részben a vezető-köröket is terheli. Mert régi dolog, hogy abban a hivatalban, a hol a vezető *irodalomkedvelő*, ott ez a szellem átragad csakhamar a tisztviselőkre is és megfordítva. Ha tehát van és a mi hiba van: abban része van a vezető-köröknek is.

A ki valaha ezeket az állapotokat átalakítani és új szellemet, egészségesebb felfogást fog átplántálni a lelkekbe: az mindnyájunk hálájára és elismerésére lesz érdemes. Mert a vezető férfiaknak nemcsak az a hivatásuk, hogy a vezetésükre és gondjaikra bizott szakmakör hivatalos ügyeit szigorú pontossággal gondozza és elintézzze, hanem kötelessége mindazokra az érdekekre figyelemmel lenni, a melyekhez a tisztviselők sorsa és anyagi boldogulása kötve van. Ehhez pedig tartozik a szaksajtó lelkes ápolása és támogatása, mert e nélkül se testületi szellemről, se összetartásról szó sem lehet.

Van még valami, a mit csak fájlalni tudunk: ez az, hogy a mi *Országos Egyesületünk* működésében nem veszi ki a maga részét a posta-távirda tisztikar abban a mértékben és azzal az állandó érdeklődéssel, a mint azt ezen kiváló testülettől méltán és jogosan elvárhatnók. Meg vagyunk arról győződve, hogy ha a tisztikar látná és tapasztalná, hogy vezetőik a mi egyesületünk életében tevékeny részt vesznek, ez az érdeklődés áthatna a tisztikarra is és így csakhamar egészségesebb szellem uralná a

lelkeket és felkelhetnők, ápolhatnók és terjeszthetnők ez uton az irodalom iránt való érdeklődést is.

Ha látná az a posta-távirda tisztviselő, hogy az ő vezetője irodalmi uton is hozzá szól mindazon kérdésekhez, a melyek a tisztikar boldogulását elősegíthetik: bizonyára maga is érdeklődéssel kísézné azt a szellemi organumot, a mely az ő érdekeinek képviseletében egygyé olvasztja a magas rangú a kisebbséggel...

Hallottuk hangoztatni, hogy szakirodalmat csak állami szubvencióval lehet teremteni. Pedig nem így van a dolog. Baross Gábor is azt hitte, hogy egész tőkét képviselő évi szubvencióval elősegíti a vasúti szakirodalmat és teremtett is lapot, de nem kapott hozzá olvasót, a mint az a lap tényleg ma sem tölti be hivatását.

Nem szubvenció kell oda, hanem szellemi és erkölcsi támogatás a vezetők részéről. Tőlük, tisztán tőlük függ a tisztviselői érdekeket istápoló szakirodalom fejlődése...

Tessék kísérletet tenni!

### Egyesületi élet.

× *Az állami tisztviselők Nagyenyedi Köre* 1896. évi november hó 10-én választmányi ülést tartott *Beretzky Miksa* pénzügyigazgató-helyettes elnöklete alatt. Jelen voltak: *Sándor Ignác* m. kir. adópénztárnok, *Will Károly* nyug. posta- és távirdafelügyelő, *Borbély Albert* kir. adóhivatali ellenőr, *Baranyay Károly* posta- és távirdatiszt, *Hollós István* pénzügyi segédtitkár, *Kérossy Lajos* állami tanító, *Popp Géza* kir. járásbirósági irodatiszt és *Ráskay Béla* kir. kulturmérnök. *Beretzky Miksa* elnök örömeinek ad kifejezést a fölött, hogy az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete tolyó hó 4-én tartott rendkívüli közgyűlésében *gróf Batthyány Tivadart* választotta meg elnökének, a ki a tisztviselők iránt mélyen érzett önzetlen rokonszenvének már számtalan jelét adta. Az elnöki szék elfoglalása alkalmával elhangzott beköszöntője pedig biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy érdekeink legsürgősebb kérdései tényleg meg is fognak valósulni. Az elnök előterjesztésére tárgyalás alá került a *lakpénzfelemelés* tárgyában azon kérés, melyet a választmány határozatából kifolyólag még 1905. év május hó 7-én szerkesztett az erre kiküldött bizottság. Ezen kérés a pénzügyministeriumhoz mindaddig azért nem terjesztetett fel, mivel a pénzügyigazgatóság a lakbérfelemelés ügyét hivatalból is felvette és annak elodázhatatlan voltát okmányokkal is igazolta s ezeket a pénzügyministeriumhoz juttatta. Minthogy azonban Nagyenyed városa 1906. évre nem soroztatott a magasabb lakbérosztályba, ennél fogva elhatározta a választmány, hogy a bemutatott kérés a változott és még nehezebb viszonyokhoz képest dolgoztassék át, terjesztessék fel mielőbb a pénzügyministeriumhoz és annak támogatására kerestessék meg az Országos Egyesület is. Azon visszá állapotnak a megszüntetésére, hogy a kerülettel bíró IX—VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők kiküldetések alkalmával csak a megfelelő alsóbb fizetési osztály napidiját számíthatják fel, elhatározta a választmány, hogy kerestessék meg az Országos Egyesület, hogy a mindenfelől sérelmesnek talált állapot orvoslására saját hatáskörében és sürgősen is munkálkodjék közre. Ezek után tárgyalta a választmány *Benedek Sándor*, az «Állami Tisztviselők Országos Egyesülete» társelnökének 1906. évi október 7-én az aradi körben felolvasott *A magyar állami tisztviselők helyzete és társadalmi feladatai* című értekezését. Az ebben ismertetett elveket általában helyesli és elhatározza, hogy kerestessék meg az Országos Egyesület!

hogyan tekintse sürgős és fontos feladatának, hogy: 1. a fizetésrendezés külön törvénnyel biztosíttassék; 2. ebben a különböző képesítési fokozatoknak megfelelő méltányos kezdő fizetés állapíttassék meg; 3. a statusrendezés minél előbb az összes szolgálati ágakra nézve méltányosan keresztülvitessék; 4. a nyugdíjtörvény a mai viszonyoknak megfelelőleg megváltoztattassék; 5. a szolgálati pragmatika minél előbb kidolgoztassék és tárgyalásra megküldessék. A társadalmi intézményeknek javarészből saját erőnkéből való létesítését égetően szükségesnek tartja, erre az önmegadózatás elvének keresztülvitelét nagyon is helyesli, sőt megfelelő javaslatot is fog előterjeszteni. Mindezen javaslatokat a társakörökkel is közli.

× Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete folyó hó 22-én (csütörtök) délután 5 órakor választmányi ülést tart. Ez lesz az első ülés, a melyen az új elnök: gróf Batthyány Tivadar fog elnökölni.

× A Köztisztviselők Nyugdíjpótló- és Segélyező-Egyesülete címmel a közszolgálatban álló tisztviselők körében — a mint azt különben már megírtuk — nagy hatású egyesület alakult meg. Az egyesületnek kitűzött céljához képest három főosztálya van: a temetkezési, a nyugdíjat biztosító és a jótékonyági főosztály. Az egyesület igazgatásában a kormányzat minden ágazata képviselve van. Az egyesület iránt az érdeklődés az egész országban általános s ezt semmi sem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy több, nyugdíjalappal nem bíró rendezett tanácsú város és számos község, valamint a m. kir. selyemtenyészési felügyelőség is tárgyalást kezdett az egyesülettel oly célból, hogy tisztviselőiket a nyugdíjat biztosító főosztályba felvétsék. Az egyesület alapszabályait akként alkotta meg, hogy a folyó évben belépőknek igen nagy kedvezményt nyújt, melyet azonban az 1907. évtől belépők már nem élvezhetnek. Az egyesület, melynek hivatala Budapesten a Várban, Verbóczy-utca 9. sz. alatt, a pénzügyministerium által díjtalanul átengedett helyiségében van, készséggel szolgál felvilágosításokkal mindazoknak, ki levélben hozzá fordulnak.

× Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete pénztárába október hónapban következő tagdíjak lettek befizetve: Münster Károly Nagytapolcsány 4 K, Klitus János Nagyvárad 2 K, Hoffmann Hugó Munkács 8 K, Baló Endre Kézdivásárhely 2 K, Rausz Antal Szerencs 2 K, Réthi Árpád Vác 4 K, Roskovics János Kassa 2 K, Raffay András Abrudbánya 4 K, Hadry Pál Máramarossziget 14 K, m. kir. meteorológiai intézet tisztviselői Budapest 16 K, a ferencvárosi dohánygyár tisztikara 10 K, Garami József Zólyom 2 K, Bucsuházy János Somorja 14 K, Schauschel Árpád Budapest 4 K, Herchl József Mihálytelek 2 K, Makoviszky Mihály és társa Nagyág 6 K, Sipos József Velejte 2 K, Galló Géza Ó-Radna 4 K, a vinkovcei erdőtisztviselők 28 K, Kreisel Alajos Budapest 2 K, Grecsák Károly és társai Budapest 10 K, Lacheta János Budapest 4 K, Flaschner János Budapest 2 K, Tompa Kálmán Földvár 4 K, Rákóczy Károly Apatin 4 K, posta-és táviráda műszaki hivatal tisztikara Budapest 14 K.

### Apróságok.

B. Jób Istvánra vételilleték lett kiszabva. A díjnak, a fizetési meghagyást kiállította, megadta a kellő tiszteletet, bárónak írván Jób István uramat.

Egy hónap múlva beállit *Markovich Győző* pozsonyi pénzügyigazgatóhoz egy gatyás atyafi.

— Tessenek levenni rólam ezt az írást, — szólott keserűséggel, mert nem vagyok én báró. — Bornyu Jób az én nevem, megkövetem...

A dolog annyira evidens volt, hogy *Markovich* azonnal kijavította a meghagyást és visszaadta azt az atyafinak. Ez nézegeti, nézegeti. Majd hosszú tanakodás után szól:

— Már mégis csak meg vagyok én egész életemre gyalázva. Az egész falu bárónak fog ezentul csufolni engem...

*Markovich* vigasztalni igyekezett az atyafit.

— Menjen csak nyugodtan haza, — mondotta nevetve — *bornyu* marad kend ezentul is...

\*

*Báró Amelin Viktor*, volt pénzügyministeri tanácsos, a... i pénzügyigazgatóságnál hivatalvizsgálatot tartott. Rendre vette az ügyosztályokat s azokban minden egyes tisztviselőt. Ezek egyikénél az asztalon levő kész, de még kiadványozás alá nem bocsátott elintézési tervezetek egyiken írónnal s a pénzügyigazgató irásával irt következő megjegyzést olvasta: «Írjon kérem érthetően és a mi fő: magyarul».

— Mi van ezzel az ügydarabbal? — kérdi Amelin báró az előadót.

— Ez kérem beteg darab, — volt a válasz.

— Mi az a beteg darab?

— Beteg, mert nem jól intéztem el és a nagyságos ur visszaadta, — szól az előadó.

— No ugy látom, hogy ön nem fogja meggyógyítani, — válaszol a néhai való méltóságos ur az ő kimért modorával az erősen felvidéki tájszólással beszélő előadónak.

\*

*Popp György*, a mostani zombori pénzügyigazgató beszélt el *Cserésnyés Gyula* kolozsvári adótárnoknak, hogy illetékkiszabási hivatali főnök korában meg volt bizva régi iratok selejtezésével. Ezek közül kiböngészte a következő esetet:

A sóhivatali gyakornok nősülési engedélyért folyamodott, de az akkori nagyszabeni pénzügyigazgatóság elutasította kérésével. Megújította a kérését és ebben aztán kifejtette, hogy «a jegyeséhez oly közel jutott, hogy a házasság elkerülhetetlen».

Erre a pénzügyigazgató a sóhivatalt utasította, értesítse folyamodót, hogy a nősülési engedélyt kivételesen megadja, figyelmeztesse azonban, hogy jövőre ne menjen oly közel a jegyeséhez, nehogy az igazgatóságot újra ily kényszerhelyzetbe hozza.

\*

A hivatalvezető előszobája három ajtóval birt. Belép egy vidéki atyafi s kérdi az ott ülő díjnokot: merre menjen az igazgatóhoz?

A díjnok mélyen elmerülve hátrabök a hüvelykujjával.

Lassan betolja magát az atyafi a hivatalvezető szobájába s rövid idő múlva mélyen meghatva a jóságos utbagazítástól, kifelé indulna. De itt ismét három ajtót lát és zavarában benyit a helyettes szobájába.

— Mit akar? — kérdi a komoly tisztviselő, fel sem pillantva a munkájától.

— Kérem szépen ki akarok menni!

— Hát csak tessék, — volt a válasz.

Ismét három ajtót lát, ugy találmra megfogja az egyik ajtó kilincsét: betoppan a titkár szobájába.

— Mit akar? — kérdi ez kissé mogorván a kimeresztett szemekkel körülbámuló embert, a ki most már szorongva feleli:

— Hát kérem ki akarnék menni...

— Akkor mi az ördögbe csatangol itt körül, menjen erre! — és rámutat az ott levő három ajtó egyikére.

Elindul az atyafi és szerencsésen abba a szobába jut, a hol először volt. Az «írnok urra» ráismert. De ismét három ajtót látva, könyörögve szól:

— Tekintetes uram, kéröm, dobjanak ki innen, ugy legalább megtalálom az igazi ajtót!

\*

Ujságotlák a napilapok, hogy egyik törvényszéknél egyszerre jutott gondnokság alá egy bíró és egy irodatiszt.

— Bizonyosan a nagy tépelődés, az anyagiakon való gondolkodás zavarta meg a fejüket, — mondotta az egyik kolléga.

— No azt elhiszem, — felelé a másik, — hogy az irodatiszt a tépelődés miatt örült meg, de a bíró már alig, mert az sohasem gondolkodott életében, hanem inkább gondolkodás nélkül irt alá váltót és fogalmazványt.

\*

*Besze János*, az ölesnél magasabb, híres szónok, pénzügyi tanácsos korában elment egy lakzira és az ott lévő egyik parasztgazdát — a ki nem volt még soha felköszöntve — ezen szokásos kifejezéssel szólítja meg:

«Uram, uram, Gömböcs János uram! Szállok az urhoz!

— Száll ám a fenébe, — fakadt ki Gömböcs bá! — hová a ménköbe tudnék én fektetni ilyen hosszú langaléta urat?...

\*

A nagyvezir néhány testőrtisztet meghívott magához ebédre. Közben egy dervis mutatott válogatott bűvészi mutatványokat. Legszívesebben produkálta az ezüst kések és villák elnyelését, a miket — minthogy a bendőjébe kerültek — nem adott többé vissza. Az egyik testőrtiszt elmesélte a szultánnak másnap, mint nyelte el a dervis a késeket.

— Az semmi, — válaszolta Abdul Hamid. — De mit szól a tengerészeti miniszterhez, a ki egész páncéloshajót nyelt el a legkisebb arcrándulás nélkül.

Köztudomású t. i. a tengerészeti ministerről, hogy háremére fordította az elsikkasztott összegeket.

\*

A bürokratikus copfnak egy szép példánya a következő eset:

A szentpétervári térparancsnokságnak egy ízben az őrség elosztásánál véletlenül feltűnt, hogy a cári palota kertjében egy bizonyos helyre mindennap őrséget kellett kirendelni, a nélkül, hogy annak valami látható oka vagy értelme lett volna. Merő kíváncsiságból utána néztek a levélárban, hogy mióta és mi okból küldenek oda őrséget?

A kutatás eredménye a következő volt:

Azon a helyen Katalin cárnőnek rózsái voltak. Nagyon szépek lévén, a cárnő sokat gyönyörködött bennük. Valami titkos kéz azonban éjszakánként épen a legszebb rózsákat lopdosta el és sehogy sem tudtak a tettes nyomára jönni. A cárnő elrendelte, hogy a rózsák mellé ezentul katonai őrséget kell mindennap állítani, hogy az a tolvajt megfogja.

Katalin cárné meghalt. Utóda már nem volt olyan nagy kedvelője a rózsáknak, tehát rózsákat sem ültettek. Az őrséget visszavonni azonban elfelejtették s így mindennap kirendelték száz évvel később is, mikor már azt is elfelejtették, hogy azon a helyen valaha rózsák virultak.

## VEGYES.

\* **Személyzetiek.** *Szalay Péter* államtitkár, a posta-távirida elnökgazdátja a II. oszt. vaskoronarendet, *Föllért Károly* posta-távirida főigazgató, Országos Egyesületünk választmányi tagja a Lipót-rend lovagkeresztjét és *hennyei Hennyey Vilmos* posta-táviridaigazgató a III. oszt. vaskoronarendet kapta. — *Majorossy Géza* monori aljárásbírónak járásbíróvá történt előléptetése alkalmából a monori intelligencia bankettet rendezett. — *Kankovszky Ferenc* miniszeri osztálytanácsos a fiumei tengerparti kormányzóságnál, a ki évekkal ezelőtt sokat irt lapunkba, Fiumében felolvasást tartott e napokban.

\* **A kereskedelemügyi** ministerium tisztikara díszes lakomát rendezett e napokban *Kossuth Ferenc* születésének hatvanötödik évfordulója alkalmából. Résztvett a lakomán a kereskedelmi ministerium, valamint az alárendelt hatóságok és hivatalok tisztikara. Az asztalfőn *Kossuth Ferenc* kereskedelmi minister foglalt helyet, mellette ült első munkatársa: *Szerényi József* államtitkár, a ki a ministerium tisztikara nevében szép beszéddel köszöntötte fel a ministert. Hangsúlyozta, hogy az ováció az őszinte tisztelet és ragaszkodás kifejezése, a melylyel viseltetnek az egész ember, az igaz ember, az ideális ember iránt, a ki minden külső befolyástól távol, az emberekben az érdemet keresi és munkatársaiban az embereket szereti, az érdemet és a munkát becsüli. — A minister válasza meleg és szíves ható volt. A tisztikar lelkesedéssel és hálával fogadta azt.

\* **Az állami számvevőszéknél dr. Lengyel Vilmos** államszámszéki osztálytanácsos a számszéki tanácsosi, *Klímes Gyula* elnöki titkár az osztálytanácsosi címet és jelleget, *Popsiora Sándor* és *Laky Sándor* főszámtanácsosi címmel felruházott számvizsgálók pedig a főszámtanácsosi címet és jelleget kapták. Ezek a kitüntetések újból tanúságot tesznek arról, hogy az állami számvevőszék elnöke, az igazi tudást, a kötelességteljesítés ambíciójával hivatásának élő tisztviselő érdemeit minden adott alkalommal elismerni és honorálni törekszik, a mi csak buzdító és serkentő hatással lehet a tisztviselőkarra. Annyit konstatálhatunk, hogy ritkán okoz kinevezés oly osztatlan és általános örömet, mint ez, nemcsak az állami számvevőszék szűkebb körében, hanem mindenütt, a hol a kitüntetett tisztviselőket ismerik. Bennünket ez a kinevezés, különösen *dr. Lengyel Vilmos* és *Klímes Gyulára* néve kétszeresen érdekel, mert nemcsak tisztviselőtársaink eddigi sikerteljes működését látjuk abban kitüntetve, hanem a szakirodalom hivatott munkásait is, a kik irodalmi téren való működésük révén, máris szép nevet vívtak ki maguknak. A miben részesültek, azt első sorban tudásuknak, lankadatlan munkásságuknak, ritka vezető-képességüknek és egyéni kiváló kvalitásuknak köszönhetik. Köszöntjük őket igaz szívvel.

*Dr. Lengyel Vilmos* államszámszéki tanácsos, 1852-ben született Vácen. Állami szolgálatát 1874-ben kezdte az igazságügyminiszeriumban, a honnan 1890-ben átmélt számvizsgálói minőségben a kereskedelmi ministeriumhoz. Ugyanabban az évben jött az állami számvevőszékhez mint számvizsgáló. Itt fokozatosan lett titkár és osztálytanácsos (1900-ban). Évek óta az I. osztályt vezeti, a mely osztályban az állami zárszámadás főösszeállítása történik. Az osztály vezetőjének tehát széles látkörrel és nagy szaktudással kell hogy bírjon. *Lengyel Vilmos* tagja és előadója a *községi közigazgatási tanfolyamnak*, mint ilyen megírt egy *államszámvitel* tankönyvet és a *községi számvitel* könyvét, melyet az illetékes szakkörök kiváló munkának mondanak. Az a kitüntetés tehát, a mely most *dr. Lengyel Vilmost* érte, némi részben az irónak is szól, a ki a hivatalban szerzett bő tapasztalatait és széleskörű tudását irodalmi uton is értékesíteni törekszik.

*Klímes Gyula* államszámszéki osztálytanácsos Nagykanizsán született 1866-ban. Szolgálatát 1884-ben kezdte a pénzügyminiszerium számvevőségénél, a hol csakhamar beosztották az I. ügyosztályba néhai *Hilberth Mór*hoz. 1885 végén Sopronba került az ottani pénzügyigazgatóság-hoz, 1888-ban pedig számtiszt minőségben az állami számvevőszékhez. Itt minden fokozaton ment keresztül. Midőn 1893-ban *Rakovszky István* lett a számvevőszék elnöke, az elnöki osztályba vette *Klímet*, a hol azóta állandóan működik, 8 év óta mint elnöki titkár. Tíz év óta a tanácsülések jegyzője és 1895 óta az államszámvitel vizsgálobizottság tagja. Az alapok és alapítványok számvevőszéki ellenőrzése kérdésének tisztázásában tevékeny részt vett, a miért 1904-ben a Ferenc József-rend lovagkeresztjét is kapta. Az 1897. évi XX. cikk végrehajtására vonatkozó utasítás megszerkesztésében nagy része van. Hogy szaktudását az elnök mennyire méltányolja, ez abból is kitűnik, hogy újabban a képviselőház zárszámadási bizottságának tárgyalásain is részt vesz. Irodalmi működése mindazok előtt ismeretes, a kik lapunkat és a sajtót figyelemmel kísérik. Hiszen *Klímes Gyula* egyike lapunk legkitűnőbb munkatársainak.

*Popsiora Sándor* 1848-ban született. A bányászati és vaskohászati szakot a selmeci akadémián elvégezve, 1875-ben a govásdiai vasműnél kezdte a szolgálatot, mint bányagyakornok. Az állami számvevőszékhez 1882-ben került. A főszámtanácsosi címet 1900-ban kapta. Jelenleg a bányászati ügyek referense.

*Laky Sándor* született 1855-ben. A pécsi adóhivatalnál kezdte a szolgálatot 1875-ben mint adótiszt. 1876-ban a zombori adófelügyelőséghez került mint számtiszt. 1889-ben berendelték a pénzügyminiszeriumba, míg 1892-ben az

állami számvéviszékhez lett kinevezve mint számvizsgáló. A főszámtanácsosi címet 1900-ban kapta. Fontosabb pénzügyi ágazatok ellenőrzésével van megbízva.

**\* Szolgálati jubileumukat tartják legközelebb:**

*Benedicty Béla* pénzügyministeri osztálytanácsos, cs. kir. kamarás, a ki 1860-ban született Tápiószelén, 1881. évi november 24-én tette le az első hivatalos esküt. Tehát 25 éve szolgál. 1887-ben már ministeri titkár lett, 1896-ban pedig osztálytanácsos. 1903-ban kiváló szolgálataiért kapta a III. oszt. vaskoronarendet.

*Lakatos Dénes* tordai m. kir. adótárnok, a ki folyó hó 26-án ünnepelheti szolgálatának 30-ik évfordulóját, székely családból (csíkszentmihályi előnévvel) származik. Született 1854-ben Szentgyháza oláh faluban. Iskoláit Székelyudvarhelyen végezte. Ellenőrré lett 1887-ben, tárnokká 1905-ben lett kinevezve.

*Tagányi Gusztáv* pénzügyi számtanácsos Aradon, az elmúlt héten ünnepelte 35 évi szolgálatának évfordulóját. *Holndonner Ottó* pénzügyi számvizsgáló vezetése alatt megjelent a jubiléumánál a tisztikar. «Mindannyian osztozunk az örömben — így szólott *Holndonner* — mert hiszen ilyen rögzös és nehéz pályán 35 évet betölteni, már magában véve is érdemszámba megy. Főnökünk teljes önérettel tekinthet 35 évi pályafutására, mert minden ténykedésében tiszta jelleme domborodott ki.» Az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet, átvéve a tisztikar által nyújtott emléktárgyat. — Később *Farkas Győző* pénzügyigazgató jelent meg a tisztviselőkkel és az ünnepeltet melegen üdvözölte. Az állami jószágigazgatóság tisztviselői, a járási számvéviszék, valamint ismerősei és barátai mind, személyesen vagy táviratilag üdvözölték *Tagányit*.

**\* A bürokratizmus tultengése** ellen foglalt állást a képviselőház pénzügyi bizottsága. Nem új dolgot mond a jelentése. Tudjuk mindannyian, hogy a központi hatalmi tényezők görcsösen ragaszkodnak a mai *centralisztikus rendszerhez*, a mely valóságos meleggáya a *bürokratizmusnak*. Minden kicsiséget a ministerium magához ragad. A vidéki hatóságok és hivatalok vezetői csak egyszerű végrehajtói a központ dirigálásának. Nincs hatáskörüik. Nem a saját eszük, a saját tudásuk szerint dolgozhatnak. Hanem befolyanak az ügyek elintézésébe — sajnos! — vajmi sokszor olyanok, a kik egy-egy osztály élére kerülnek a nélkül, hogy a vezetésükre bizott szakmakört ott künn, a vidéken, megismerni tanulták volna!... Hogy aztán a centralisztikus rendszernek ilyen tulhajtott fajtája költséges is, meg időtrabló is: erről meséltünk mi már eleget e lapok hasábjain. Csakhogy hol született az az ember, a ki ezen a megcsontosodott bajon segítsen? Ez a bürokratizmus az oka aztán annak, hogy minden egyes ügy, míg a különböző fórumokat megjárja, heteken, sőt hónapokon át utazik a vidéki hatóságtól a ministeriumba, itt az előadótól az ügyosztályvezetőig, innen a fő- (szak)-osztályba, majd az államtitkárhoz, míg végre a minister elé kerülhet... És ha ezek az ügyek még fontossággal bírnának! De lapáliák. Semmiségek. Csakhogy ha mind-ezeket a teendőket *decentralizálnák*, akkor sok fő- (szak)- és ügyosztályt kellene megszüntetni és így sok *képzelt* szakférfiuról kitűnne, hogy az ő tudása és beavatkozása nélkül is megélhet a vidéki hatóság: sőt bölcsebben, praktikusabban, a gyakorlati élet szükségleteit számba vevő módon intézné el a rábizott ügyeket, tehát jobban, mint nem, a midőn nem egy vezető kéz kontárkodik oly dolgokba, a melyekhez nem ért... Ily körülmények között őszinte örömmel üdvözöljük a képviselőház pénzügyi bizottságának állásfoglalását, csak aztán legyen fogamatja is, a mihez — ismerve a vezető-körök bürokratikus felfogását — kevés a reményünk. Pedig mindaddig, míg a mai beteges, a bürokratizmusban tultengő, centralisztikus közigazgatásunk ezen bajain radikálisan nem segítünk, hiába várjuk az

állapotok javulását... A képviselőház maga is hiába mutat a bajok forrására, ha *magukban a ministerekben* nincs meg az akarat, meg a törekvés, hogy az adminisztráció felesleges sallangjait és a nagy elvi kérdésektől távol eső apró dolgokat a vidéki hatóságok hatáskörébe átutalják. Az ő kötelességük volna a *központi teendőket a lehető legszélesebb mederben decentralizálni*. Míg erre se hajlandóságot, se kedvet nem látunk, addig hiába és ok nélkül verjük félre a harangot!

**\* A bírósági tisztviselők** tarthatatlan helyzetéről már nem egyszer volt szó lapunk hasábjain. Kimutattuk mind-azokat a sérelmeket, a melyek orvoslásra várnak. Ezzel szemben konstatálni kellett azt is, hogy az 1907. évi költségvetés egy mákszemnyi javulást sem hoz, sem az irodatiszteknek, a kik tehát évtizedes várakozás után sem tudnak előre-menni, sem az irnokoknak, a kik nem lehetnek irodatisztek-ké, mert hisz a status változatlan maradt. Ezzel szemben a képviselőház pénzügyi bizottságának jelentése így szól:

«De nem hunyhatunk szemet a *birák és bírósági alkalmazottak* jogos igényeinek figyelembe vétele előtt sem. Igaz ugyan, hogy az alsóbb fizetésű fokozatokban levő bírósági alkalmazottaknak javadalmazását ebben az esztendőben is emelték, de az ország pénzügyi erejére való tekintetből nem mehettünk el odáig, a meddig elmennünk parancsolná a *méltányosság*. Erre vonatkozólag bejelentette az igazságügyminister, hogy egy *törvényjavaslatot fog meg a jövő esztendő folyamán a képviselőházhoz benyújtani*, mely a *birói szervezettel* foglalkozik s e javaslatot oly időben óhajtja törvényerőre emelni, hogy a birák már az *1908-ik esztendőben* részesüljenek lehetőleg a *fizetésrendezés jótéteményeiben*.»

Tán mondanunk sem kell, hogy az az állítás, hogy a bírósági alkalmazottak javadalmazása az 1907. évi költségvetésben is emelve lett, tisztán és kizárólag a telekkönyv-vezetőkre vonatkozik. Itt tényleg történt javítás, mert a segédtelekkönyvvezetők nagy része előléphet. De az irodatisztek, meg az irnokokról bizony elfeledkezett mindenki. Még a pénzügyi bizottság is. De sőt még a ministeri kijelentés sem nyújt reményt arra, hogy ezentul fog legalább valami történni, mert hiszen maga a pénzügyi bizottság elismeri, hogy *csak a birák* fognak részesülni 1908-ban a fizetésrendezés jótéteményeiben. Ugy halljuk egyébiránt, hogy ezt a kérdést az Országos Egyesület legközelebbi ülésén szóvá akarják tenni, mert lehetetlen dolognak látszik az, hogy épen a bírósági tisztviselők legyenek azok, a kiknek szomorú sorsával az igazságügyminister nem törődik.

**\* A tordai állami tisztviselők** kérvényt nyújtottak be, az ottani pénzügyigazgatóság útján, a pénzügyminister-hez, melyben kérik, hogy az 1893. évi IV-ik tcikk 3. §-ának utolsó bekezdése értelmében, Torda városát a III-ikből a II-ik polgári lakbérosztályba sorozza. Ismerve a vidéki városok, ezek között különösen Torda városnak lakbér-mizériáit, a kérelmet méltányosnak és jogosnak tartjuk. Tordán is oly magasak a lakberek, hogy azokat a tisztviselőnek járó lakbérösszegeből fedezni teljes képtelenség. És mert a lakbérviszonyok mindinkább tarthatatlanabbá lesznek, el kell magát határoznia a kormánynak, hogy e tekintetben gyors segítséget nyújtson a tisztviselőknek.

**\* A m. kir. posta- és távírdaintézmény**, hogy jó vezető kezekben van, azt nem mi mondjuk először. Tanuskodik erről az 1907. évi költségvetés is, a melyben a tisztikar jogosult igényei meglehetősen kielégítettnek. Már maga az a körülmény figyelemreméltó, hogy az igazgatóságoknál 1 új igazgatói, 4 tanácsosi és 7 titkári állást, a számvéviszékénél 1 aligazgatói, 1 főszámtanácsosi és 5 szám-

tanácsosi állást szerveztek. A kezelési és pénztári szakmában 3 új főfelügyelői, 13 felügyelői, 4 főtiszt és 130 tiszt állás van szervezve. Egy régi bajon is fognak segíteni 1907-ben. A posta-távirda műszaki alkalmazottait ugyanis kivesszik a fogalmazási statusból és külön statusba osztják. A műszaki szolgálatot centralizálni fogják a budapesti középponti hivatal vezetése alatt s az összes műszaki alkalmazottakat úgy szolgálatai, mint előléptetési viszonyaik tekintetében külön testületre fogják szervezni. Ezzel megszűnik sok anomália, a mi a posta, táviró és telefon mérnökeinek előléptetésében és szolgálatai viszonyaiban tapasztalható volt s lehetőséggé fog válni a műszaki alkalmazottakkal való gyorsabb rendelkezés.

\* **A munkácsi állami tisztviselők** értekezletet tartottak az elmúlt napokban *Steller Arpád* kir. ítélőtáblai bíró elnöke alatt. Munkács ugyanis szintén azon városok közé tartozik, a melyekben magasak a lakbérek. Most tehát kérték a kormányt, helyezze Munkács várost magasabb lakbérosztályba.

\* **A pénzügyigazgatóságok** fogalmazási karának létszámában tíz VI. fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatói (kir. tanácsosi) állás van üresedésben, melynek betöltése most van folyamatban. Nálunk az ilyen dolog annyi retortán megy keresztül, hogy míg a kenevezés kiadatik, az interkalárék oly összegre rugnak, hogy azokból néhány tisztviselőcsaládot lehetne fentartani egy egész éven át. Ez az oka, hogy az 1906. évi költségvetésbeli állások maig sincsenek betöltve. Pedig a jelen esetben nemcsak az a tíz pénzügyigazgató veszt az előléptetéssel járó többletből jókora összeget, hanem azok a pénzügyi titkárok is, a kik az így megüresedett pénzügyi tanácsosi állásokra, valamint a pénzügyi fogalmazók, a kik a titkári állásokra lesznek előléptetve. Betöltésre kerül az üresedésben levő két pénzügyigazgatói állás is, a melynek betöltésénél kombinációba kerül a Budapestre helyezett két pénzügyigazgató közül legalább is az egyik, míg a másik valószínűleg Budapesten marad.

\* **A sójövédéki tisztviselők** helyzetéről és előmeneteli viszonyaik tarthatatlanságáról már egyszer szólottunk. Mint értesülünk, a mai lehetetlen helyzeten úgy akarnak segíteni az érdekelt tisztviselők, hogy emlékiratba foglalják kérélmüket és azt átadják küldöttségileg a pénzügyminiszternek. Ebben azt fogják kérni, hogy soroztassék be néhány sőtárnok a VIII-ik, néhány ellenőr a IX-ik és ugyanannyi mázsatiszt a X-ik fizetési osztályba. Mondanunk sem kell, hogy a sójövédéki tisztviselők e kérelme jogosult, mert a hasonló előképzettséggel bíró fogyasztási adó- és dohányjövédéki tisztviselőknél a VIII. fizetési osztály már évekkal ezelőtt megnyitott.

\* **A szolgálatai biztosítékok** folyósítását Országos Egyesületünk már kérelmezte. A kormány még válasza sem érdemesítette ezt a kérelmet. Azóta mi sürgetjük állandóan. De eredmény nélkül. Ugy látszik: az a nagy jóakarát, a melyet annyiszor hallunk hangoztatni, mint minden téren, itt is csodálatos alakban nyilvánul. Csak-hogy nincs köszönet benne. Most újból kaptunk felszólalást. Közzéteszszük. Így szól:

«Azt olvastuk a lapokban, hogy a képviselőház pénzügyi bizottságában szóba hozták a nagy *pénztári fölöslegeket*. Arról azonban semmit sem hallottunk, hogy a fölöslegekből a mi biztosítékainkat visszafizetnék. Hofott, ha jól emlékezünk, a könyvmatosok utján megígérték, hogy októberben megkezdődik a biztosítékok visszautalása. Most már november közepe felé járunk és semmi híre, semmi nyoma a dolognak. Pedig mennyire várják ezt azok a kartársak, a kik a berlini ovadékbank körmei közt véreznek és azok, a kiknek kamatozatlanul hever a pénzük pénzügyi letétben! Nagy hála kötelezné ezeket az *Állami Tisztviselők Lapja*, ha szóvá tenné ezt az érthetetlen el-

bánást, tán rászánják magukat a várbeli nagy urak, hogy reánk *szegény* tisztviselőkre is gondolnak...

Hogy a tisztviselők folyósítása mennyire szükséges, arról egy hozzánk intézett másik levél is tanuskodik. Egy vidéki tisztviselőtársunk arról panaszkodik abban, hogy azokat, a kik a berlini ovadékbank részére kiállított, tisztviselőkről szóló adósleveleket mint tanúk aláírták, ha az illető adós tisztviselő a kamatokat nem fizeti pontosan, a bank most a bíróság elé citáltatja. Miután pedig a perlés mind Budapesten történik, el lehet képzelni, hogy az ilyen utazgatás nemcsak időt vesz igénybe, de pénzbeli áldozatot is követel. És a kormány látja és tudja ezt és még sem segít...

\* **A szolgálatai díjak** eltörlését teszi szóvá egy jogi szaklap. Visszaemlékezünk arra az évtizedes harcra, a melynek lefolynia kellett, míg a szolgálatai biztosíték letételének kötelezettsége alól a tisztviselőt felmentették. Ezzel az állami jövedelmek nem csappantak meg, mégis nehezen ment. Hiszen még ma sem kezdik visszafizetni a tisztviselőket, pedig maholnap már elmúlik a törvényben megszabott 5 év, mely alatt a visszafizetésnek meg kell történni. Hogy ilyen körülmények között a szolgálatai díjak eltörlésére alig várhatunk hamarosan: ezt tán mondanunk sem kell. Itt is majd akkor ébredünk, ha Ausztria jó példával jár elől. Mert mi az ilyen dolgokban Ausztriát majmoljuk... Említett szaklap a következőkben indokolja felszólalását:

«Az a tisztviselő, a kit magasabb fizetési osztályba neveznek ki vagy a ki törvényes rendelkezés alapján lép elő magasabb fizetési fokozatba, arra mindenképen rászolgált az állam javára végzett munkásságával; legalább is méltánytalanság tehát őt egy éven keresztül megfosztani a rendszerint nagyon is megérdemelt magasabb illetmény harmadrészének élvezetétől — arról nem is szólva, hogy tételes törvényünk sajátképen nem is intézkedik az 1840. január 27-iki nyílt parancsossal megszabott szolgálatai díjról, melyet az 1858. január 24-iki cs. rend. terjesztett volt ki Magyarországra és a melyet először az 1868. XXIII. tcikk tartott fenn hatályában (utoljára meghosszabbítva az 1875. XXV. tcikk által l. még 1893. IV. tcikk 14., 15. §-ait, 1900. VII. tcikk 1. §. 1902. XV. tcikk stb.) Érdekes, hogy a kabinetiroda és a közös külügyminisztérium tisztviselői fölmentvék a szolgálatai díj fizetése alól (az 1840. október 12-én 5592. sz. a. kelt udv. rend. alapján. Nyilvánvaló, hogy a szolgálatai díj az elavult, cameralistikus álláspontra és arra az időre emlékeztet, a mikor állásokat vásárolni lehetett, a mikor azonban a hivatali állások betöltői nem fizettek adót. Ma, a mikor az állam tisztviselői adót fizetnek, a szolgálatai díjnak semmi jogosultsága nem lehet és az illetményeknek ilyen címen megrövidítése éppen csak az állam bevételeinek fokozásával okolható meg — oly jogcím, a mely a bevétel forrását tekintve, legkevésbé sem mondható méltányosnak. Most, a mikor az állami tisztviselők illetményeinek a mai megélhetési viszonyokkal összehangzóbb rendezése remélhető, talán elérkezett a szolgálatai díj és ezzel az állam egyik épenséggel nem morális bevételi forrása megszüntetésének is ideje.»

\* **Egy adat a szolgálatai pragmatikához.** Szóvá tetűk már nem egy alkalommal, a szolgálatai érdekből való áthelyezéseket. Nevezetesen felvetettük a kérdést, nem volna-e szükséges, ez irányban is megvédelmezni a tisztviselőket? Tudvalevő dolog ugyanis, hogy éppen az alkotmányellenes kormány idején, mily sok áthelyezés történt *politikai* okokból. Legkiválóbb tisztviselőtársaink egész serege kénytelen volt megszokott helyét otthagyni és szegényszemre máshová költözködni, mert alkotmányos jogait gyakorolta, vagy mert nem állott kötelnek, alkotmányellenes cselekedetre. Újból felvetettük e kérdést, tán megragadja a pragmatika albizottság valamelyik tagjának figyelmét és előhossa azt azon az ülésen, a melyen az áthelyezések kérdése szóba jött. Hogy aztán a tisztviselő érdekei ebben a tekintetben mily irányban volnának megvédelmezendők, ennek megállapítása nem a mi dolgunk. De

ezzel a kérdéssel kapcsolatban van még egy megjegyzésünk. Létezik ugyanis egy neme az áthelyezésnek, a mely büntetésből történik. Ezen is kellene segíteni a készülő pragmatikában: a büntetésnek ezt a nemét egyszerűen el kellene törölni. Igen helyesen foglalt állást ebben a kérdésben a mostani pozsonyi pénzügyigazgató, a kit évekkel ezelőtt delegáltak egy hatósághoz, fegyelmi bizottsági tagul. A vétség fegyvelemsértés volt. Az előadó büntetésül a hivatalból való áthelyezést hozta javaslatba. A pénzügyigazgató (akkor Budapesten pénzügyi tanácsos) különvéleményt adott be és ezt így indokolta:

„Fegyvelemsértésért elvből nem szavazok soha az áthelyezésre. Két okból. Először, mert semmiféle jóindulattal nem tartom megegyeztetetőknek, hogy a fegyvelmezetlen elemeket egyik hivatal a másik nyakába tolja, másodsor, mert a ki így akar szabadulni a fegyvelmezetlen elemtől, az magáról azt a szegénységi bizonyítványt állítja ki, hogy nem képes a fegyelmet fentartani, s ezt a feladatot másra kívánja áthárítani. Nézzék csak az állatidomítót, ha rá támad az oroszán, bizonyosan nem fogja azt visszaereszteni Afrika sivatagjaira, hogy egy szelidebb természetű oroszánt keressen helyébe.”

Mindezek olyan kérdések, a melyeket a szolgálati pragmatikában félreérthetetlenül tisztázni kell. Ha ezekre a pragmatika ki nem terjed: akkor kár egyáltalában pragmatikát csinálni. A bírónál bevált az áthelyezések megszorítása. Mi állaná útját annak, hogy ez a közigazgatási tisztviselőknél is, legalább bizonyos mértékig behozassék?

\* **Az adóhivatalok köréből.** *Abszinger Ferenc*, a Turdosinba kinevezett adótárnok tiszteletére bucsuestélyt rendezett Edelény értelmisége. Az estély az ottani casinóban lett megtartva, melynek a távozó adótárnok választmányi tagja volt. A bucsuztatót *dr. Sáfrán Dezső* mondotta, majd *Péczely Arpád* edelényi adótárnok, *dr. Koós József* m. kir. aljárásbíró, *Illés Andor* és *Gajdics Illés* adótisztek méltatták a távozó kollega érdemeit, melyeket hivatali ténykedésében úgy, mint a magánéletben szerzett. — *Duha Mihály* brassói adótárnok három havi szabadságot kért, a minster azonban csak két havit engedélyezett és így a brassói adóhivatal jó sokáig lesz gazda nélkül. Feltűnt a brassói állami tisztviselők körében, hogy az adótárnok a pénzügyi palotában részére kijelölt lakást maig sem vette át, sőt családját sem hozta Brassóba és ebből a közvélemény azt következteti, hogy az adótárnok nyugdíjaztatása után vágyódik. Nem említendő ezt a dolgot, ha az ilyen hivatalból való kimaradások nem háritánának a visszamaradt személyzetre oly munkát, a melyet az, megkisebbedett személyzeti létszám mellett el nem bír. Még visszatérünk ennek az esetnek a szellőztetésére. — Megbízható helyről vett értesítés szerint elsőosztályú adótárnokokká kinevezettek a következő m. kir. adótárnokok: *Benkócs János* Aranyosmaróth, *Gyuk József* Eperjes, *Loncár István*, Ogulin, *Szabó Ferenc* Rimaszombat, *Bukna József* Nyiregyháza, *Igó Endre* Komárom, *Hartmann János* Dés, *Kovács Dénes* Nagyvárad, *Cserta Kálmán* Szombathely, *Horváth Emil* Besztercebánya, *Lakatos Dénes* Torda, *Kleebinder Henrik* Szolnok, *Magyarossy Pál* D.-Szt.-Márton, *Domacs Alajos* Vukovár, *Héjja Gyula* Segesvár, *Maksics Gyula* Pozsega, *Sándor Ignác* Nagyenyed, *Runyay József* Lőcse és *Varga Ödön* Zilah. Elsőosztályú ellenőrök a következők lettek: *Barabás Mihály* Sepsiszentgyörgy, *Hermann Pál* Pápa, *Bráz János* Lőcse, *Székely Lajos* Halas, *Konczwald János* Hódmezővásárhely, *Webel Béla* Makó, *Turnay József* Komárom, *Somogyi Géza* Cegléd, *Halász Gyula* Szeged, *Petke Gyula* Nagyszőlős, *Wanderstein András* Kalocsa, *Pintig József* Aranyosmaróth, *Werder András* Székelykeresztúr, *Szeles Gábor* Sátoraljaújhely, *Szakáts Lajos* Orosháza és *Madarassy György* Alsó-Kubin. — Az új elsőosztályú adótárnokok közül *Benkócs János* 38 éve szolgál és 1843-ban született. *Gyuk József* 1874-ben lépett szolgálatba és most 50 éves. *Szabó Ferenc* 1851-ben született Kecskeméten és 31 éve szolgál. Hat évvel ezelőtt lett adótárnok. *Bukna József* 1875-ben lépett állami szolgálatba. Adótárnok lett 1893-ban. Most 58 éves. *Igó Endre* 1854-ben született és 1873-ban tette le az első hivatalos esküt. *Hartmann János* 1878 óta szolgál és most 53 éves. *Kovács Dénes* 1853-ban született és 27 éve szol-

gál. *Cserta Kálmán* 1878 éve szolgál és 1854-ben született. *Horváth Emil* 27 éve van állami szolgálatban és most 48 éves. *Lakatos Dénesről* épen lapunk mai számában emlékezünk meg külön. *Kleebinder Henrik* 1880 óta szolgál és 55 éves. *Magyarossy Pál* 1851-ben született és 1874-ben tette le az első hivatalos esküt. *Héjja Gyula* 23 éve van állami szolgálatban és most 47 éves. *Sándor Ignác* (az adóhivatali tisztviselők állandó országos bizottságának elnöke) 1859-ben született és szintén 23 éve szolgálja az államot. *Runyay József* még csak 43 éves és 23 éve szolgál, végre *Varga Ödön* 1860-ban született és 22 éve hogy letette az első hivatalos esküt.

\* **Az erdészet köréből.** *Ajtay János* m. kir. főerdész, nyugdíjaztatása alkalmából nagyszámu barátai és tisztelői bucsuestélyre gyűltek össze Ungvárott. Az egybegyűltek előtt *Zachar Jakab* m. kir. erdőmester bucsuzó beszédet intézett a távozóhoz kartársai nevében. *Ajtay* könyekig meghatva, szép beszédben köszönte meg az iránta és családjá iránt idáig is megnyilatkozott, de jelen alkalommal különösen kifejezésre jutott szeretetet és ragaszkodást.

\* **A bíróságok köréből.** A pancsovai m. kir. törvényszék és ügyészség és ennek területéhez tartozó összes járásbírók bírái és bírósági tisztviselői nagy ünnepeltetésben részesítette *Stocker Antal*, a törvényszék új elnökét és *Pavlovics Abrahám* törvényszéki bíró, a ki a táblabírói címet és jelleget kapta. A tisztelgésen kívül bankettet is tartottak. A pancsovai törvényszék arról híres, hogy a volt elnök, *Vozáry, Pavlovics Abrahámot* és ennek öt bírótársát arra akarta bírni, hogy az exlexben az adott telekkönyvileg bekebelezzék. Ekkor *Pavlovics* kijelentette, hogy első sorban magyar és csak azután bíró és kartársával szolidaritást vállalva, megtagadta az elnök kívánságát.

\* **Nyugdíjazások.** *Ignia Sebő* temesvári kir. irodatiszt, *Eble Ede* sepsiszentgyörgyi kir. járásbírói segédtelekkönyvvezető — nyugdíjaztattak.

\* **Halálozások.** *Molnár Miklós* pénzügyi számellenőr, 39 éves korában, állami szolgálatának 19-ik évében, meghalt Szolnokon. Az ottani pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség tisztikara külön gyászjelentést adott ki. — *Nemespáni Barta Antal dr.*, m. kir. albiró, meghalt 46 éves korában Nagykátán.

## LEVELEZÉS.

Sz. V. számellenőr, *Selmecbánya*. Ha az illető 1897. évi május hó 20-án jutott a X-ik fizetési osztályba, akkor tekintettel arra, hogy az egy és ugyanabban a fizetési osztályban töltött szolgálati idejének mérve nyolc évnél hosszabb, de tizenhat évnél rövidebb, fizetése és személyi pótléka együttvéve, az 1906. évi 4600. M. E. számú rendelet 3. §-ának c) pontja értelmében évi 2400 K-val állapítandó meg.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Csikvári Jákó.**  
Lakás: Budapest, VIII. ker., József-körút 18. sz. II. emelet.

**Személyi hitel tisztviselők, katonatisztek, tanítók stb. részére.** Az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek önálló takaré- és előleg-szövetkezetei tisztviselőknak, katonatiszteknek, tanítóknak, lelkészeknek stb. oly feltételek alatt nyújtanak személyi hitelt, melyek a kölcsönvevőknek a visszafizetést megkönnyítik. Sajnos, igen gyakoriak azon esetek, hogy a hitelt keresők, legtöbbször névtelen hirdetések útján *közvetítőket* vesznek igénybe, a kik maguknak írásbelileg jutalmat és jutalékot biztosítanak és annak ellenében a hitelt keresőknek csak a tisztviselő-egylet valamelyik szövetkezetének címét vagy valamely más hitelszövetkezetet neveznek meg. Ezáltal a hiteltkereső költséget okoz önmagának, mielőtt egyáltalán tudná, hogy a kívánt kölcsönt megkapja-e és hol. Hitelt kereső hivatalnokok stb. saját érdekükben cselekszenek, ha hitelszükséglet esetén bizalommal fordulnak az első általános tisztviselő-egylet magyarországi főképviseletéhez, Budapest, II., Fő-utca 7., a hol ingyen közlik velük a hitelt nyújtó szövetkezetek címét s a hol minden felvilágosítást megkapnak.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.)